



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1484/2025
17.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Бојане Пауновић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Ћаловића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Горњем Милановцу 1К.бр.89/24 од 28.08.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.136/25 од 03.11.2025. године, у седници већа одржаној дана 17.12.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Ћаловића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Горњем Милановцу 1К.бр.89/24 од 28.08.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.136/25 од 03.11.2025. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу 1К.бр.89/24 од 28.08.2025. године у ставу I изреке окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и осуђен је на новчану казну у износу од 40.000,00 (четрдесетхиљада) динара коју је дужан да плати у року од 3 месеца по правноснажности пресуде, а уколико то не учини иста ће бити замењена казном затвора и то тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени је обавезан да плати приватном тужиоцу ББ на име трошкова кривичног поступка износ од 195.000,00 динара, те да плати суду на име судског паушала износ од 10.000,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Истом пресудом у ставу II изреке окривљени АА је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ. У ставу III изреке пресуде окривљени ББ је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе за кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ. У ставу IV изреке пресуде приватни тужилац - окривљени ББ је обавезан да на име трошкова

кривичног поступка исплати суду износ од 14.417,27 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1.бр.136/25 од 03.11.2025. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА и његовог браниоца - адвоката Ивана Ђаловића, па је потврђена пресуда Основног суда у Горњем Милановцу 1К.бр.89/24 од 28.08.2025. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног АА - адвокат Иван Ђаловић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 8) и 9), члана 439. тачка 1) и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев, те да укине у целости пресуде Основног суда у Горњем Милановцу 1К.бр.89/24 од 28.08.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1.бр.136/25 од 03.11.2025. године и предмет врати на поновну одлуку и суђење првостепеном суду, с тим да се нови поступак одржи пред измењеним већем или да преиначи у целини наведене пресуде тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе и одредити да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава или државног органа који је иницирао и водио кривични поступак, као и да сходно члану 488. став 2. ЗКП обавести браниоца окривљеног о седници већа уколико сматра да би његово присуство било од значаја за доношење одлуке.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу захтев одбачен, јер нема прописан садржај.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да како изрека правноснажне првостепене пресуде не садржи све законом прописане битне елементе кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, обзиром да садржи само објективни услов инкриминације из члана 170. став 1. КЗ, а не садржи битан субјективни елемент предметног кривичног дела, будући да увредљива реч од стране окривљеног није упућена приватном тужиоцу са намером омаловажавања, а која намера омаловажавања иако није експлицитно садржана у бићу кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ по браниоцу улази у његов појам и као таква мора бити обухваћена изреком пресуде, то стога радње окривљеног ближе описане у изреци правноснажне првостепене пресуде не представљају кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ за које је окривљени правноснажно оглашен кривим. Надаље, бранилац истиче и да се ни у иницијално поднетој, а ни у измењеној приватној кривичној тужби приватног тужиоца не наводи

да је окривљени АА упућивањем приватном тужиоцу ББ погрдних речи на тај начин повредио част и углед приватног тужиоца.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, то, по налажењу овога суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у ставу I изреке правноснажне првостепене пресуде и то да је окривљени АА „дана 17.08.2024. године, у 14,20 часова у Горњем Милановцу, у улици ..., испред кућног броја .., приватног тужиоца ББ назвао погрдним именом „Ти си пи.ка“, при чему је поступао у урачунљивом стању, свестан свог дела чије је извршење хтео и свестан забрањености дела“, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним кривичноправним радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим.

Наиме, супротно ставу браниоца окривљеног, за радњу кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ није неопходно да садржи намеру окривљеног да омаловажи оштећеног и стога не мора бити обухваћена изреком пресуде, осим у случајевима из става 4. члана 170. у вези става 1. до 3. КЗ када, иако није изричито садржана у бићу кривичног дела увреда из става 1. члана 170. КЗ, по налажењу Врховног суда, улази у њен појам и мора бити обухваћена изреком пресуде. Међутим, како из чињеничног описа радње окривљеног АА, утврђеног у ставу I изреке правноснажне првостепене пресуде, не произилази да је окривљени увредљиву изјаву дао у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, дакле како се у конкретном случају не ради о ситуацији из става 4. члана 170. у вези става 1. КЗ, то стога намера омаловажавања не мора ни бити наведена у чињеничном опису кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ за које је окривљени правноснажно оглашен кривим. Стога се, по налажењу Врховног суда, као неосновани оцењују наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да је правноснажном пресудом на штету окривљеног учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, истицањем да је суд побијаном правноснажном пресудом прекорачио оптужбу на штету окривљеног, обзиром да је измењеном приватном тужбом приватног тужиоца ББ од 25.08.2025. године окривљеном стављено на терет да је приватног тужиоца назвао погрдним именима „Ти си п..., ништак пропалица“, а побијаном правноснажном пресудом окривљени је оглашен кривим да је приватног тужиоца ББ назвао погрдним именом „Ти си пи.ка“, а што није садржано у измењеној приватној тужби приватног тужиоца.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

По налажењу Врховног суда, наведеном изменом у побијаној правноснажној пресуди чињеничног описа кривичног дела из приватне кривичне тужбе приватног тужиоца ББ поднете суду преко пуномоћника – адвоката Маје Ђорђевић Петровић дана 01.10.2024. године, а која је измењена на главном претресу одржаном дана 25.08.2025. године, суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног АА. Ово са разлога јер се правноснажна пресуда односи на исто лице – окривљеног АА и на кривично дело за које је он оптужен - кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, а првостепени суд је наведеном изменом, којом је у изреци правноснажне првостепене пресуде из чињеничног описа кривичног дела изоставио чињеницу која није утврђена и то да је окривљени критичном приликом приватном тужиоцу као увредљиву и погрдну реч упутио реч „ништак пропалица“, по налажењу Врховног суда, заправо само ускладио и прецизирао чињенични опис кривичног дела са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу одржаном пред тим судом, крећући се при томе у оквиру оптужбе приватног тужиоца. Следствено изнетом, а супротно наводима браниоца окривљеног, наведеном изменом није прекорачена оптужба приватног тужиоца и наведена измена није извршена на штету окривљеног АА, будући да суд у погледу радње извршења кривичног дела није додавао нове чињенице, јер окривљени није према изреци правноснажне пресуде извршио друге или теже радње од оних за које је оптужен, већ је суд наведеном изменом овог окривљеног огласио кривим због мање криминалне активности и тиме мање изражене криминалне воље, односно умањио је „криминалну количину“ кривичног дела од оне која му је стављена на терет приватном кривичном тужбом приватног тужиоца. Поред тога, по оцени овога суда, не може се говорити ни о прекорачењу оптужбе на штету окривљеног у делу везано за увредљиву реч „Ти си пи.ка“, будући да из списка предмета произилази да је у иницијално поднетој приватној кривичној тужби приватног тужиоца од 01.10.2024. године јасно наведено да је окривљени АА приватног тужиоца ББ назвао погрдним именом „Ти си пи.ка“, при чему је приликом сачињавања записника о главном претресу одржаном дана 25.08.2025. године и то у оном делу који садржи наводе везане за прецизирање приватне тужбе приватног тужиоца дошло до очигледне техничке грешке у писању напред наведене увредљиве речи.

Дакле, како је чињенични опис у изреци правноснажне првостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произилазе законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ за које је окривљени оглашен кривим, то су у конкретном случају неосновани наводи браниоца окривљеног АА којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, истицањем да побијаном правноснажном пресудом није у потпуности решен предмет оптужбе, из разлога јер је измењеном приватном тужбом приватног тужиоца окривљеном АА стављено на терет да је претио приватном тужиоцу и да је са обе руке плескао приватном тужиоцу испред лица и ударио га руком у десну подлактицу са предње стране, а о којим чињеницама су нижестепени судови пропустили да одлуче у побијаним пресудама.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани, обзиром да је у конкретном случају побијаном правноснажном пресудом у потпуности решен предмет оптужбе. Ово са разлога јер изостављањем чињеничних навода и то да је окривљени почео да прети приватном тужиоцу и да је са обе руке плескао приватном тужиоцу испред лица (који као чињенични опис постоји и у иницијално поднетој приватној кривичној тужби од 01.10.2024. године и измењеној приватној тужби од 25.08.2025. године) из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у осуђујућем делу у ставу I изреке првостепене пресуде, првостепени суд, по налажењу Врховног суда, није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП. Наиме, до изостављања наведених чињеничних навода из изреке првостепене пресуде је дошло из разлога јер у конкретном случају првостепени суд током кривичног поступка није утврдио ове чињенице, па је сходно томе морао да ове чињенице изостави из осуђујућег дела изреке пресуде. Везано за чињеницу да је окривљени АА ударио руком приватног тужиоца у десну подлактицу са предње стране, ти чињенични наводи су наведени у ставу II изреке правноснажне првостепене пресуде у делу где је окривљени АА ослобођен од оптужбе за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, а које кривично дело му је, поред кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, такође стављено на терет приватном кривичном тужбом приватног тужиоца и то у оквиру јединственог чињеничног описа за оба кривична дела.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен, јер нема прописан садржај.

Наиме, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости истиче и повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, како бранилац окривљеног даље у образложењу захтева уопште не указује у чему се конкретно састоји повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, односно не наводи коју то законску одредбу је суд повредио одлуком о трошковима кривичног поступка, то је стога Врховни суд оценио да у овом делу поднети захтев нема законом прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП), по налажењу овога суда, подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, обзиром да Врховни суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) и члана 439. тачка 1) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Ћаловића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног у односу на наведене повреде закона одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић